

Jerzy Wrona

Katedra Gospodarki Regionalnej

Flagi organizacji międzynarodowych współczesnego świata

I. Pojęcie organizacji międzynarodowej

Potrzeby nowoczesnej gospodarki i skutecznej obrony powodują zrzeszanie się państw – zarówno małych, jak i dużych – w organizacje o różnym charakterze i zasięgu przestrzennym. Organizacje międzynarodowe, które swym zasięgiem obejmują obecnie cały świat, odgrywają ważną rolę w rozwoju współpracy między poszczególnymi państwami i narodami. Nie ma sfery życia politycznego, społecznego, gospodarczego, kulturalnego, naukowego ani dziedziny militarnej, która nie byłaby objęta działaniem różnorodnych organizacji międzynarodowych. Biorąc pod uwagę występujące we współczesnym świecie tendencje do integracji międzynarodowej – zbliżania i współpracy narodów oraz państw, obserwatorzy i badacze życia politycznego uważają, że znaczenie organizacji międzynarodowych będzie nadal wzrastać¹.

W literaturze fachowej organizacje międzynarodowe najczęściej dzieli się na: między państwowe, których członkami są państwa reprezentowane przez rządy (stąd też nazywa je się często międzyrządowymi) oraz pozapaństwowe (niepaństwowe, pozarządowe).

Według Z.M. Doliwy-Klepackiego² (po niewielkich uproszczeniach), pod pojęciem międzynarodowej organizacji między państwowej należy rozumieć związek suwerennych państw, powstały w wyniku umowy międzynarodowej, posiadający

¹ *Encyklopedia organizacji międzynarodowych*, red. Z.M. Klepacki, Książka i Wiedza, Warszawa 1975, s. 5.

² Z.M. Doliwa-Klepacki, *Encyklopedia organizacji międzynarodowych*, Wydawnictwo 69, Centrum Informacji Europejskiej, Warszawa 1999, s. 14–18.

stałe organy wyposażone w określone w tej umowie uprawnienia, działające w celu realizacji wspólnych celów.

Międzynarodowa organizacja niepaństwowa to zorganizowane stowarzyszenie powstałe zazwyczaj na mocy aktu o charakterze porozumienia prywatnego (rzadko umowy międzynarodowej), którego członkami są wyłącznie osoby fizyczne, związki osób, osoby prawne posiadające własne organy, i którego działalność ma międzynarodowy charakter.

Organizacjami pozarządowymi są więc różnego rodzaju stowarzyszenia religijne, kulturalne, naukowe, zawodowe i sportowe. Działalność ich opiera się na statutach, które zwykle nie mają charakteru umów międzynarodowych. Ich członkowie winni reprezentować przynajmniej trzy państwa, a zasięg działania musi mieć charakter międzynarodowy.

Poza kryterium członkostwa (organizacje rządowe i pozarządowe) w podziale organizacji międzynarodowych istotne też jest kryterium zasięgu przestrzennego³. Wyróżnia się organizacje powszechne (uniwersalne, globalne, światowe), do których przystąpić mogą wszystkie państwa, oczywiście po spełnieniu określonych warunków, oraz organizacje partykularne (miejsce). Te ostatnie mogą mieć charakter międzykontynentalny, regionalny lub subregionalny, a o przynależności do nich decydują położenie geograficzne lub określone warunki, które potencjalni członkowie muszą spełnić.

Według kryterium celu działania wydzielić można organizacje o cechach ogólnych, dotyczących różnych dziedzin życia publicznego (np. ONZ), oraz organizacje o charakterze specjalnym (np. militarnym).

Symbolami organizacji międzynarodowych są emblematy (godła, logo), które zwykle umieszczane są na flagach. Tematem niniejszego opracowania są flagi ważniejszych w dzisiejszym świecie organizacji międzynarodowych – między państwowych i pozarządowych⁴. Nieco więcej informacji – z racji wstąpienia Polski do tej organizacji – dotyczy flagi Unii Europejskiej. W niniejszym artykule omówiono barwy i elementy graficzne oraz podstawową symbolikę flag wybranych organizacji międzynarodowych, szczególną uwagę zwracając na ich związki z naukami geograficznymi. Opis flagi zwykle poprzedza krótka informacja o samej organizacji – jej pełnej nazwie, dacie i miejscu powstania, liczbie członków, charakterze oraz celach działania.

³ T. Koralewski, W. Maciejewski, R. Ponaratt, *Człowiek – języki, religie, polityka*, Wydawnictwo Kurpisz, Poznań 2002, s. 227.

⁴ Niektóre ważne we współczesnym świecie organizacje nie wytworzyły jeszcze własnej oficjalnej symboliki – emblematów czy flag. Dotyczy to np. Światowej Organizacji Handlu (*World Trade Organization* – WTO) czy też Północnoamerykańskiego Układu w Sprawie Wolnego Handlu (*North American Free Trade Agreement* – NAFTA).

Przy opracowywaniu tematu wykorzystano dostępną literaturę weksylogiczną krajową i zagraniczną oraz pozycje encyklopedyczne i słownikowe dotyczące organizacji międzynarodowych. W niektórych miejscach oparto się na informacjach internetowych, zwłaszcza pochodzących z oficjalnych stron poszczególnych organizacji.

2. Wygląd i symbolika flag najważniejszych organizacji międzypaństwowych

2.1. Flaga ONZ i flagi organizacji wyspecjalizowanych ONZ

ONZ

Organizacja Narodów Zjednoczonych (ONZ), nazywana też – w większości krajów świata – Narodami Zjednoczonymi (*United Nations* – UN) została powołana do życia 26 czerwca 1945 r. w wyniku podpisania Karty Narodów Zjednoczonych na konferencji założycielskiej w San Francisco. Utworzyło ją 51 państw, w tym Polska, która Kartę NZ podpisała w terminie późniejszym. Karta weszła w życie 24 października 1945 r., dlatego też ten dzień roku jest obchodzony w świecie jako Dzień Narodów Zjednoczonych. ONZ jest bezsprzecznie najważniejszą obecnie, powszechną organizacją międzynarodową o charakterze międzyrządowym. Skupia od 2002 r. 191 państw. Członkami ONZ mogą być tylko państwa niepodległe, które „miłują pokój”, przyjmą zobowiązania zawarte w Kartie NZ oraz są zdolne i pragną te zobowiązania wykonywać. Obecną siedzibą głównych organów (Zgromadzenia Ogólnego, Rady Bezpieczeństwa, Sekretariatu) tej organizacji jest Nowy Jork. Zadaniem ONZ jest utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa na świecie oraz rozwój wszechstronnej współpracy międzynarodowej.

Symbolem Organizacji Narodów Zjednoczonych jest flaga błękitna (jasnoniebieska) z białym konturem kontynentów. Ujęto je od strony bieguna północnego, pokazując Ziemię do 60° szerokości geograficznej południowej. Kontynenty przedstawiono na tle siatki kartograficznej w odwzorowaniu azymutalnym wier-noodległościowym⁵. Całość otacza wieniec z – symbolizujących pokój – gałązek oliwnych. Pokój symbolizuje także barwa biała emblematu. Jak przystało na organizację światową o charakterze uniwersalnym, ma ona symbol neutralny, a takim jest niewątpliwie mapa. Jest to symbol możliwy do zaakceptowania przez wszystkich członków ONZ. Mapa świata przedstawiająca wszystkie zamieszkałe kontynenty nawiązuje do globalnego charakteru organizacji⁶. Błękit symbolizuje

⁵ K.A. Saliszczew, *Kartografia ogólna*, PWN, Warszawa 1984, s. 35.

⁶ Siatka kartograficzna świata, mająca symbolizować globalny charakter organizacji, widnieje również na fladze Wspólnoty Narodów (*The Commonwealth*). Nie jest to organizacja międzynarodowa w ścisłym tego słowa znaczeniu, gdyż nie opiera się na żadnej umowie międzynarodowej.

barwę nieba, jednakowego dla wszystkich narodów świata. Według oficjalnej wykładni, emblemat zawierający mapę kuli ziemskiej i gałązki oliwki uosabia obie główne cechy ONZ: „że jest to organizacja światowa i jej głównym celem jest dążenie do pokoju”⁷.

Kula ziemiska – symbol zjednoczonych narodów świata, jako podstawowy element emblematu tworzącej się organizacji, zaprojektowana została w lutym 1945 r., a następnie przedstawiona delegatom na konferencji założycielskiej w San Francisco pod koniec kwietnia 1945 r. Emblemat przedstawiał mapę świata od strony bieguna północnego, po 40. równoleżnik szerokości południowej. Lądy, równoleżniki i południki oraz dwie gałązki oliwne były złote, a morza białe. W 1946 r. emblemat nieco zmodyfikowano – zmieniono orientację mapy (przesunięto o 90° na zachód) tak, że centralną linię pionową tworzy obecnie południk zerowy. Głównie chodziło o to, żeby Ameryka Północna nie była w centrum emblematu. Mapę rozszerzono do równoleżnika 60. szerokości geograficznej południowej, co pozwoliło na umieszczenie na niej całej Australii i Nowej Zelandii oraz południowych krańców Ameryki Południowej. Godło to przyjęło Zgromadzenie Ogólne ONZ 7 grudnia 1946 r.

Jasnoniebieską flagę ONZ, z omówionym powyżej emblematem kuli ziemskiej, nieoficjalnie wprowadzono na początku 1947 r. Z tym jednak, że lądy, południki i równoleżniki oraz gałązki oliwne były białe, a oceany i morza miały barwę płata flagi. Dodatkowo wokół emblematu umieszczono napis „Narody Zjednoczone” w językach angielskim i francuskim (*United Nations, Nations Unies*). Taką flagę, ale bez napisów wokół emblematu, przyjęło na wniosek Sekretarza Generalnego ONZ Zgromadzenie Ogólne w dniu 20 października 1947 r. (rezolucja 167/II)⁸. Stosunek boków (szerokości do długości) flagi ONZ wynosi 2:3 (spotyka się też wariant 3:5).

Brak ten kompensują więzy innego rodzaju, takie jak wspólny rodowód i historia, tradycja prawna i wspólnota interesów. Założona została w 1926 r. jako Brytyjska Wspólnota Narodów. Od 1949 r. nosi nazwę „Wspólnota Narodów”; skupia Wielką Brytanię i państwa anglojęzyczne, byłe kolonie brytyjskie. Pośrodku granatowego płata flagi umieszczono żółty glob ziemski, otoczony literą C (*commonwealth*), składającą się też z żółtych linii. Ich liczba nie odpowiada jednak liczbie państw członkowskich Wspólnoty, jest ich bowiem obecnie 54.

⁷ A. Rabbow, *dtv-Lexikon politischer Symbole*, Deutscher Taschenbuch Verlag, München 1970, s. 253.

⁸ A. Znamierowski, *The World Encyclopedia of Flags*, Lorenz Books, New York 1999, s. 226–228; A. Znamierowski, *Flagi świata. Ilustrowany przewodnik*, Grupa Wydawnicza Bertelsmann Media, Horyzont, Warszawa 2002, s. 102–104; A. Znamierowski, *Barwy świata. Organizacje międzynarodowe*, „Poznaj Świat” 2003, nr 10, s. 64–65; K.-H. Hesmer, *Flaggen und Wappen der Welt*, Bertelsmann Lexikon Verlag, Gütersloh 1992, s. 184–185. Należy zaznaczyć, że z powyższych pozycji korzystano też przy omawianiu flag innych organizacji.

Należy wspomnieć, że przed oficjalnym zatwierdzeniem flagi specjalna międzynarodowa komisja rozpatrywała różne projekty symbolu ONZ. Duże szanse miała, znana od 1942 r., „flaga czterech wolności” (*Four Freedoms Flag*, znana też jako *Honor Flag*). Na białym płacie flagi znajdowały się 4 pionowe słupy (pasy) w kolorze czerwonym. Symbolizowały one cztery wolności (prawa) człowieka: wolność słowa, wolność wyznania, prawo do pokoju, wolny wybór drogi rozwoju ekonomicznego – idee, którymi kierowała się Organizacja Narodów Zjednoczonych. Jako zaletę tej flagi wskazywano, że była niepodobna do znanych flag narodowych⁹.

Choć z plastycznego punktu widzenia graficzny wzór flagi ONZ jest skomplikowany, barwy mało kontrastowe, a samo odwzorowanie kuli ziemskiej dość abstrakcyjne (rzadko na mapach spotyka się taką projekcję biegunową), to jednak przesłanie ideowe tego weksylium jest całkowicie czytelne. Istotne jest również to, że błękitna flaga ONZ stała się pierwszym w historii ludzkości znakiem, który przez mieszkańców całej Ziemi został zaakceptowany i generalnie jest szanowany. W 1952 r. ONZ wydała tzw. Kodeks flagi (ang. *Flag Code*), określający sposoby jej użycia, który jest oficjalnym ceremoniałem tej organizacji oraz częścią jej protokołu dyplomatycznego¹⁰. Flaga ONZ powiewa przede wszystkim przed siedzibą główną organizacji w Nowym Jorku (w dzielnicy Manhattan, nad East River) oraz wszędzie tam, gdzie wysyłane są pokojowe oddziały Narodów Zjednoczonych (tzw. błękitne hełmy).

Zgodnie z obyczajem międzynarodowym, flagi wszystkich państw członkowskich ONZ są codziennie podnoszone i opuszczane na masztach, w porządku alfabety angielskiego, przed siedzibą Zgromadzenia Ogólnego ONZ w Nowym Jorku¹¹. Po raz pierwszy flagi nowych państw ceremonialnie wywiesza się tu w momencie przyjęcia nowego członka do ONZ¹².

Organizacje wyspecjalizowane ONZ

Organizacje wyspecjalizowane Narodów Zjednoczonych to autonomiczne, międzyrządowe organizacje międzynarodowe, połączone z ONZ oddzielnymi

⁹ I.O. Evans, *The Observer's Flags*, Frederick Warne & Co. Ltd, London 1971, s. 204–207; K.A. Iwanow, *Flagi gosudarstw mira*, Izdat. Transport, Moskwa 1971, s. 215.

¹⁰ J. Rydzkowski, *Słownik Organizacji Narodów Zjednoczonych*, Wiedza Powszechna, Warszawa 2000, s. 51.

¹¹ E.J. Osmańczyk, *Encyklopedia ONZ i stosunków międzynarodowych*, Wiedza Powszechna, Warszawa 1986, s. 165.

¹² Wyjątkiem w długoletniej tradycji ONZ była sprawa flagi Macedonii. Ponieważ do tej flagi (z tzw. Słońcem z Werginy), jak i do nazwy państwa miała zastrzeżenia Grecja – Macedonia została przyjęta do ONZ w 1993 r. pod nazwą „Dawna Republika Jugosłowiańska Macedonia” (*The Former Yugoslav Republic of Macedonia*). Maszt flagowy Macedonii przed budynkiem Zgromadzenia Ogólnego ONZ pozostawał pusty do czasu zmienienia flagi przez ten kraj, co stało się w 1995 r.

porozumieniami, zaaprobowanymi przez Zgromadzenie Ogólne. Organizacje wyspecjalizowane mają oddzielne członkostwo, własne władze i budżety. Działają na różnych polach, głównie jednak na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego swych członków. Flagi tych organizacji wzorowane są na fladze ONZ, zwłaszcza na jej kolorystyce i proporcjach, niektóre wykorzystują również emblemat z mapą świata.

Emblemat ONZ z konturem kontynentów i gałązkami oliwki, uzupełniony literami OWM i WMO – inicjałami nazw organizacji oraz rysunkiem róży wiatrów, znajduje się na jasnoniebieskiej fladze Światowej Organizacji Meteorologicznej (fr. *Organisation Météorologique Mondiale*, ang. *World Meteorological Organization*). Organizacja ta powstała w 1873 r. jako Międzynarodowa Organizacja Meteorologiczna; obecna jej siedziba mieści się w Genewie.

Emblemat ONZ z dodatkiem laski Eskulapa z owiniętym węzem – symbolem lekarzy stanowi podstawę flagi Światowej Organizacji Zdrowia (*World Health Organization* – WHO). WHO powstało w 1948 r., siedzibę ma w Genewie.

Uskrzydłony emblemat ONZ widnieje na błękitnej fladze Międzynarodowej Organizacji Lotnictwa Cywilnego (*International Civil Aviation Organization* – ICAO) z siedzibą w Montrealu.

Flaga powstałej w 1945 r., z siedzibą w Rzymie Organizacji do Spraw Rolnictwa i Wyżywienia (*Food and Agriculture Organization* – FAO) jest biała¹³. Pośrodku znajduje się niebieski emblemat organizacji: umieszczony w kole stylizowany kłos zbożowy i łaciński napis *fiat panis*, co oznacza „Niech będzie chleb”.

Na fladze kolejnej ważnej organizacji związanej z ONZ – Organizacji do spraw Nauki, Oświaty i Kultury (*United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization* – UNESCO) widnieje stylizowany rysunek budynku architektury klasycznej, uzupełniony literami UNESCO. UNESCO założono w 1945 r., jego siedzibą jest Paryż.

Duże litery ILO wewnątrz wieńca z gałązek oliwnych i części koła zębatego (symbol pracy) znajdują się na fladze Międzynarodowej Organizacji Pracy – MOP (*International Labour Organization* – ILO). Organizacja ta utworzona została w 1919 r. i jako pierwsza, w 1946 r., została organizacją wyspecjalizowaną Narodów Zjednoczonych. Siedziba władz MOP znajduje się w Genewie.

Pośrodku jasnoniebieskiego pola flagi Międzynarodowego Związku Telekomunikacyjnego (*International Telecommunication Union* – ITU) umieszczono biały emblemat. Tworzy go kula ziemską składająca się z niewielu południków i równoleżników, stylizowana błyskawica i pierwsze litery nazwy angielskiej – ITU. Organizacja ta jest sukcesorem utworzonego w 1865 r. Międzynarodowego

¹³ Spotykany jest też wariant tej flagi: tło jasnoniebieskie i biały emblemat.

Związku Telegraficznego. Siedziba ITU, podobnie jak wielu innych organizacji wyspecjalizowanych ONZ, znajduje się w Genewie¹⁴.

Międzynarodowa Organizacja Morska (*International Maritime Organization* – IMO) utworzona została w 1948 r. w celu współpracy międzypaństwowej w zakresie bezpiecznego użytkowania międzynarodowych dróg morskich. IMO (licząca w 2003 r. 163 członków, z siedzibą w Londynie) koordynuje także działalność dotyczącą ochrony środowiska morskiego. Na niebieskim polu flagi, wewnątrz wieńca z gałązek oliwnych, znajduje się mapa świata (rozmiarami nieco mniejsza niż na fladze ONZ) z dwoma skrzyżowanymi kotwicami, które u góry są złączone łańcuchem.

Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej – MAEA (*International Atomic Energy Agency* – IAEA) jest niezależną, międzyrządową organizacją działającą pod egidą ONZ, choć formalnie nie posiada statusu organizacji wyspecjalizowanej ONZ. Utworzono ją w 1957 r. m.in. dla zapewnienia bezpieczeństwa energetyki atomowej i wdrażania energii jądrowej do celów pokojowych. Siedziba organizacji znajduje się w Wiedniu. Tło flagi jest takie samo jak tło flagi ONZ. Pośrodku, w otoczeniu wieńca z gałązek oliwnych, umieszczono stylizowany schemat modelu atomu.

Proporcja boków – szerokości do długości na flagach wszystkich organizacji wyspecjalizowanych ONZ, podobnie jak samej Organizacji Narodów Zjednoczonych, wynosi 2:3.

Bardzo czytelna w swej symbolice jest flaga Funduszu Narodów Zjednoczonych Pomocy Dzieciom (*United Nations Children's Fund* – UNICEF), wzorowana na tego typu weksylium ONZ. UNICEF jako stałą agendę ONZ utworzono w 1946 r., a jego celem jest troska o polepszenie stanu zdrowotności, wyżywienia i warunków życia dzieci na świecie, zwłaszcza zaś w krajach słabo rozwiniętych. Pośrodku niebieskiego płata flagi umieszczono biały emblemat: stylizowany rysunek matki z dzieckiem na tle kuli ziemskiej (z fragmentem siatki geograficznej). Całość otacza wieniec z gałązek oliwnych.

2.2. Flagi organizacji polityczno-militarnych

Organizacja Paktu Północnego Atlantyku (*North Atlantic Treaty Organization* – NATO), zwana potocznie Paktem Północnoatlantyckim lub Sojuszem Atlantyckim, powstała w 1949 r. w Waszyngtonie. Obecna jej siedziba znajduje się w Brukseli, a członkami jest 26 państw. Ciemnoniebieskie (granatowe) pole flagi NATO przypomina wody Oceanu Atlantyckiego. W białym okręgu (co ma oznaczać jedność) umieszczono biało-niebieską różę wiatrów, która symbolizuje wspólny kurs w kierunku pokoju, do którego dążą państwa członkowskie poprzez

¹⁴ L. Mucha, S. Valášek, *Vlajky a znaky zemi světa*, GKP, Praha 1974, s. 205–206.

polityczną, gospodarczą i wojskową współpracę. Emblemat i flagę (o proporcjach boków 3:4) Paktu Atlantyckiego przyjęto w 1953 r.¹⁵

Oficjalnie Polska stała się członkiem Sojuszu Atlantyckiego w 1999 r. Uroczystość wciągnięcia na maszt, przed Kwaterą Główną NATO w Brukseli, flag narodowych nowych członków – Polski, Czech i Węgier odbyła się 16 marca 1999 r. Flaga biało-czerwona zawisła między flagami norweską i portugalską jako jedna z flag ówczesnych 19 państw członkowskich Sojuszu.

2.3. Flagi organizacji gospodarczych

Unia Europejska

Charakterystyczna gwiazdzista flaga Unii Europejskiej – UE (*European Union*), rozumiana również jako symbol „zjednoczonej Europy”, została przejęta od Rady Europy.

Założona w 1949 r. w Londynie Rada Europy (*Council of Europe*), która za główny cel stawiała sobie ochronę ideałów politycznych i wolności, już od samego początku swej działalności postanowiła stworzyć własną flagę – symbol ruchu paneuropejskiego¹⁶. Rozważany znak chrześcijańskiego krzyża (czerwony krzyż wpisany w okrąg) nie podobał się Turcji. Powszechnej aprobaty nie zyskała też flaga z literą E – emblematem Ruchu Europejskiego¹⁷. Nie zaakceptowano również projektów powołanej w 1950 r. komisji do spraw wyboru emblematu europejskiego ani kolejnych zgłaszanych propozycji flagi¹⁸. W kolejnych latach pojawiła się propozycja koła utworzonego z gwiazd, których liczba miała odpowiadać liczbie krajów członkowskich. I choć we wrześniu 1953 r. wstępnie przyjęto niebieską flagę z 15 gwiazdami uformowanymi w okrąg, to największe kontrowersje wzbudziła liczba gwiazd. Rząd niemiecki (RFN) zaprotestował przeciwko temu, że do krajów członkowskich wliczono Saarę, będącą wtedy pod protektoratem Francji¹⁹. W 1954 r.

¹⁵ Przy podawaniu rozmiarów flag w większości przypadków oparto się na informacjach internetowych World Flag Database (<http://www.flags.net>).

¹⁶ Problematykę symboli europejskich, a zwłaszcza flagi europejskiej, szczegółowo omówiono i udokumentowano w pracy: K. Kowalski, *Europa: mity, modele, symbole*, Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków 2002.

¹⁷ Celem utworzonego w 1948 r. w Hadze Ruchu Europejskiego było zjednoczenie organizacji i stowarzyszeń działających na rzecz jedności Europy.

¹⁸ Poza krzyżem w różnych wersjach kolorystycznych proponowano m.in.: czerwoną flagę z napisem EUROPA złotymi literami, krzyż ułożony z liter E, 15 zielonych gwiazd uformowanych w trzy rzędy, flagę na wzór flagi USA – liczba gwiazd miała odpowiadać liczbie członków Rady Europy, jedną złotą gwiazdę na niebieskim tle, wiele złotych gwiazd na lazurowym tle, rozmieszczonych zgodnie z położeniem stolic wolnych państw europejskich.

¹⁹ Na 15 gwiazd na fładze europejskiej (Rady Europy) nie godziły się Niemcy, na 14 gwiazd – Francja, zaś 13 – to w kulturze europejskiej liczba uważana za feralną.

skłoniono się do tego, aby liczba gwiazd nie odpowiadała liczbie państw członkowskich. W konsekwencji tego postanowienia, w roku następnym (08.12.1955 r.) zaakceptowano flagę z 12 gwiazdami – symbolem jedności narodów Europy. Flagę tę uroczyście wciągnięto na maszt w dniu 13 grudnia 1955 r. w Strasburgu (siedzibie Rady Europy). W 1986 r. gwiazdzista flaga – symbol budowania europejskiej jedności – stała się flagą Wspólnoty Europejskiej, od 1993 r. Unii Europejskiej. Oficjalne przyjęcie flagi odbyło się 29 maja 1986 r. przed budynkiem Komisji Europejskiej w Brukseli.

Flaga Unii Europejskiej – liczącej od 1 maja 2004 r. 25 członków – jest ciemnoniebieska (błękitna, lazuruwa). Kształt ma prostokątny, o stosunku boków (szerokości do długości) 2:3. Pośrodku pola flagi znajduje się koło utworzone z dwunastu złotych (żółtych) gwiazd, których ramiona się nie stykają. Dwanaście złotych gwiazd układa się regularnie wzdłuż niewidocznego okręgu, którego środek znajduje się w punkcie przecięcia przekątnych prostokąta. Długość promienia tego okręgu jest równa 1/3 wysokości (szerokości) flagi. Gwiazdy na fladze są pięcioramienne i wszystkie ułożone pionowo (tzn. jeden z promieni skierowany jest ku górze), a rozmieszczone jak znaki godzin na tarczy zegara²⁰.

Kolor niebieski oznacza niebo i wodę. Zwykle interpretuje się, że jest to też kolor boskości, prawdy, spokoju, wierności i czystości. Koło, na kształt którego ułożone są gwiazdy, symbolizuje jedność i równość. Gwiazd w kole jest dwanaście, gdyż przez wieki była to liczba święta, przynosząca szczęście. Dwunastka jest też symbolem doskonałości i kompletności. Uważa się, że oznacza ona pełny cykl porządku kosmicznego – 12 znaków Zodiaku, 12 miesięcy roku, 12 godzin dnia i 12 godzin nocy. Gwiazda jest światłem na ciemnym nieboskłonie, symbolem światła duchowego i najwyższej władzy.

Poza powyższą, niejako oficjalną interpretacją uważa się, że flaga jednoczącej się Europy nawiązuje do symboli maryjnych. Gwiazd na fladze jest tyle samo, ile gwiazd nad głową Najświętszej Marii Panny („Niewiasta obleczona w słońce i księżyc pod jej stopami, a na jej głowie wieniec z gwiazd dwunastu” – Apokalipsa św. Jana, 12,1). Dwanaście gwiazd jest również na medaliku Niepokalanego Poczęcia (związanym z cudownymi objawieniami Matki Boskiej Katarzynie Labouré w Paryżu w 1830 r.). Kolor flagi Europy zbiega się z błękitem przypisywanym Matce Boskiej. Uważany najczęściej za autora flagi, francuski plastyk Arsene Heitz (urzędnik Rady Europy) w 1989 r. przyznał, że inspirację przy tworzeniu flagi czerpał z symboli religijnych. Nie ujawnił tego wcześniej, aby przeciwko przyjęciu takiego weksylium nie protestowali wyznawcy innych europejskich wyznań i niewierzący²¹. „Maryjne” tłumaczenie symboliki europejskiej wynika

²⁰ K. Kowalski, *op. cit.*, s. 146.

²¹ A. Brzozowska, *Magia znaków. Symbole europejskie [w:] Związki bliźniacze. Współpraca międzynarodowa samorządów lokalnych*, Związek Miast Polskich, Poznań 1998, s. 15.

również z tego, że to właśnie zachodnioeuropejscy chrześcijańscy demokraci forsowali od początku ideę wspólnej Europy. Zwolennicy wplatania flagi europejskiej w konteksty maryjne twierdzą też, że dzień wyboru flagi z dwunastoma gwiazdami – 8 grudnia (1955 r.) nie był przypadkowy: w święto Niepokalanego Poczęcia NMP²².

Od czasu do czasu w krajach Unii Europejskiej rodzą się wątpliwości, czy flaga z tuzinem gwiazd nie jest zbyt katolicka. Pojawiają się nieoficjalne projekty nowej flagi, np. w 2002 r. w Holandii, w formie kodu kreskowego. Proponowana flaga o 45 pionowych paskach złożonych z barw flag wszystkich państw członkowskich ma – według autora – lepiej symbolizować „różnorodność i jedność Europy”.

Na zakończenie omawiania tematyki flagi UE należy dodać, że w lipcu 2003 r. do projektu konstytucji Unii Europejskiej dopisano w ostatniej chwili artykuł wyliczający europejskie symbole, m.in. flagę.

EFTA

Drugim po Unii Europejskiej ugrupowaniem gospodarczym w formie unii celnej na naszym kontynencie jest Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu (*European Free Trade Association* – EFTA) powstałe na mocy traktatu podpisanego w 1960 r. w Sztokholmie. Po przyjęciu niektórych jej członków do UE, do EFTA należy obecnie tylko Islandia, Lichtenstein, Norwegia i Szwajcaria. W porównaniu z UE organizacja ta skupia kraje o dużo mniejszym potencjale gospodarczym i ludnościowym, pozostawia też swoim członkom więcej swobody w zakresie polityki wewnętrznej i handlu zagranicznego.

Na białym płacie flagi (o proporcjach 2:3) Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu umieszczono duży czarny napis EFTA, a w półkolu – flagi krajów członkowskich w porządku alfabetycznym. Zwraca uwagę, że najprawdopodobniej ze względu na poprawność kompozycji plastycznej przedstawiona tu flaga szwajcarska ma kształt prostokąta (a nie kwadratu, jak w rzeczywistości).

OPEC

Dość dużą rolę we współczesnej gospodarce światowej odgrywa Organizacja Krajów Eksportujących Ropę Naftową (*Organization of Petroleum Exporting Countries* – OPEC), powstała w 1960 r. w Bagdadzie. Obecnie jej siedziba mieści się w Wiedniu. OPEC skupia aktualnie 11 państw, głównie arabskich, oraz Indonezję, Iran, Nigerię i Wenezuelę – czołowych eksporterów ropy naftowej. Celem tej organizacji jest ujednoczenie polityki w zakresie produkcji, ceny i zbytu ropy naftowej oraz zabezpieczenie interesów jej producentów. Flaga OPEC (ustanowiona w 1970 r.) ma jasnobłękitne pole o stosunku boków szerokości do długości 3:5. Pośrodku płata flagi umieszczono biały emblemat utworzony ze stylizowanych liter OPEC, będących inicjałami angielskiej nazwy organizacji.

²² K. Kowalski, *op. cit.*, s. 149–166.

2.4. Flagi organizacji regionalnych

Unia Afrykańska

Organizacja Jedności Afrykańskiej – OJA (*Organization of African Unity* – OAU), założona w 1963 r. w Addis Abebie, należy do najważniejszych między państwowych zrzeszeń regionalnych. Od 9 lipca 2002 r. nosi nazwę Unii Afrykańskiej (*African Union* – AU). Skupia obecnie 53 członków – wszystkie niepodległe kraje Afryki (z wyjątkiem Maroka) oraz Saharę Zachodnią. Główne cele, jakie obecnie stawia sobie ta organizacja, to umacnianie jedności krajów tego kontynentu, wykorzenienie neokolonializmu i rasizmu, pogłębianie wszechstronnej współpracy, pokojowe rozstrzygnięcie sporów. Flaga OJA przyjęta w 1970 r., o proporcjach boków 2:3, mimo zmiany nazwy organizacji pozostała taka sama. Składa się z pięciu poziomych pasów różnej szerokości, w porządku: zielony, żółty, biały, żółty, zielony. Pasy żółte są wyraźnie węższe od pozostałych. Kolory flagi symbolizują: zielony – bujną roślinność afrykańską, żółty – piaski pustyń i złotą przyszłość kontynentu, biały – pokojowe współistnienie. Pośrodku pasa białego umieszczono emblemat: żółtą sylwetkę kontynentu afrykańskiego otoczoną zielono-żółtym wieńcem. U podstawy wieńca znajdują się zazębiające się czerwone okręgi. Zwraca uwagę, że na fladze Czarnej Kontynentu brak czerni. Chodzi przede wszystkim o unikanie skojarzeń z rasizmem. Istotne jest również to, że nie wszyscy mieszkańcy Afryki są Murzynami.

Liga Państw Arabskich

Liga Państw Arabskich – LPA (*League of Arab States* – LAS), nazywana również Ligą Arabską, utworzona została w 1945 r. w Kairze i tutaj też znajduje się jej siedziba. Obecnie (2003 r.) członkami LPA jest 21 państw arabskich oraz Organizacja Wyzwolenia Palestyny, które łączy wspólny język, religia i historia. Flaga Ligi Państw Arabskich (o rozmiarach 2:3, spotykane są też wersje 1:2) powstała w momencie stworzenia tej organizacji. Zielona barwa tła flagi i półksiężyc to symbole islamu. Nad półksiężycem z rogami skierowanymi ku górze umieszczono nazwę organizacji w języku arabskim²³. Żółty (w niektórych wersjach flagi – czerwony) łańcuch symbolizuje jedność krajów arabskich, a biały wieńiec z liści laurowych – pokój.

Organizacja Konferencji Islamskiej

Organizacja Konferencji Islamskiej (*Organization of Islamic Conference* – OIC), utworzona w 1969 r. w Rabacie, zrzesza dziś 57 państw muzułmańskich, głównie z Azji i Afryki. Zakres działania tej polityczno-religijnej organizacji jest dużo szerszy niż Ligi Państw Arabskich. Aktywna jest przede wszystkim na polu współpracy gospodarczej, kulturalnej i edukacyjnej. Stara się zapobiegać kon-

²³ A. Znamierowski, *The World Encyclopedia...*, s. 226.

fliktom w krajach islamskich, działa na rzecz ich jedności i solidarności. Flaga Organizacji Konferencji Islamskiej (przyjęta w 1981 r.) jest zielona, z białym okręgiem pośrodku. W jego wnętrzu umieszczono czerwony półksiężyc i czarny napis (w języku arabskim) *Allah u Akbar* („Bóg jest wielki”). Barwy flagi to barwy panarabskie: zielona – dynastii Fatymidów, biała – Ummajadów, czarna – Abbasydów, czerwona – Haszymidów.

Organizacja Państw Amerykańskich

Organizacja Państw Amerykańskich – OPA (*Organization of American States* – OAS) powstała w 1948 r. w Bogocie (statut powołujący organizację wszedł w życie dopiero w 1951 r.). Obecna siedziba OPA znajduje się w Waszyngtonie. Organizacja ta zrzesza obecnie 34 członków – państwa latynoamerykańskie (bez Kuby) oraz Stany Zjednoczone i Kanadę. Tło flagi (o rozmiarach 2:3) jest granatowe. Pośrodku umieszczono biały dysk z emblematem OPA: flagami państw członkowskich. Flaga pojawiła się w 1961 r., funkcjonuje dzięki tradycji, gdyż oficjalnie nie została wprowadzona. Ostatnich zmian dokonano na niej w 1991 r., kiedy to w skład OPA weszły Gujana i Belize. Z weksylologicznego punktu widzenia flaga jest bardzo słabo czytelna, niezharmonizowana kolorystycznie, wymaga też każdorazowej modyfikacji po przyjęciu nowych członków.

Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej

Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej (*Association of South-East Asian Nations* – ASEAN) powołano w 1967 r. na konferencji w Bangkoku, obecna siedziba organizacji znajduje się w Dżakarcie. Głównym celem ASEAN – skupiającego obecnie 10 państw regionu – jest współdziałanie na rzecz rozwoju gospodarczego, społecznego i kulturalnego jej członków. Flagę w barwach flag państw członkowskich ustanowiono w 1977 r., a jej rozmiary wynoszą 2:3. Kolory flagi symbolizują: niebieski – morze, niebo, pokój i stabilność, czerwony – odwagę i dynamizm, biały – czystość, żółty – dobrobyt. Zasadniczym elementem flagi jest czerwony (w białej obwódce) okrąg (symbol jedności), wewnątrz którego umieszczono dziesięć mocno stylizowanych żółtych łodyg ryżu oznaczających kraje członkowskie. Podkreślają one również ważność tego zboża dla mieszkańców Azji Południowo-Wschodniej. Łodygi (źdźbła, kłosa) ryżowe są uformowane w snop, co jest symbolem powiązania członków Stowarzyszenia przyjaźnią i solidarnością.

CARICOM

Karaibska Wspólnota i Wspólny Rynek (*Caribbean Community and Common Market* – CARICOM) to założona w 1973 r. organizacja regionalna dążąca do integracji gospodarczej i współpracy między małymi krajami wyspiarskimi rejonu Morza Karaibskiego. Obecnie skupia 14 członków, a jej siedzibą jest Georgetown (Gujana). Dwa poziome pasy flagi (o proporcjach 2:3) reprezentują: jasnoniebieski

– niebo, ciemnoniebieski – morze. Żółty okrąg pośrodku płata flagi symbolizuje słońce²⁴, a splecione ze sobą litery CC w jego centrum to inicjały organizacji.

Mercosur

Wspólny Rynek Południa (hiszp. *Mercado Comùn del Sur* – MERCOSUR; port. MERCOSUL) powstał w 1991 r. w Asuncion w celu przyspieszenia procesu integracji gospodarczej krajów regionu. Zrzesza 4 państwa południowej części Ameryki Południowej: Argentynę, Brazylię, Paragwaj i Urugwaj. Obecnie jest to największa i najsilniejsza strefa wolnego handlu na południu Ameryki Łacińskiej. Pole flagi Mercosur jest białe. Umieszczone na nim 4 czteroramienne niebieskie gwiazdy oznaczają zarówno członków organizacji, jak i Krzyż Południa – symbol półkuli południowej. Poniżej przedstawiono zieloną wznoszącą się linię, której znaczenie jest niejasne.

Wspólnota Pacyfiku

Na nowej fladze Wspólnoty Pacyfiku (*Pacific Community*), do 1999 r. nazywanej Komisją Południowego Pacyfiku (*South Pacific Commission*), kolor ciemnoniebieski oznacza oczywiście wody Oceanu Spokojnego. Ułożone kółkiem białe pięcioramienne gwiazdy symbolizują kraje członkowskie (obecnie 27), stylizowana łódź z żaglem o barwie turkusowej (jasnoniebieskiej) – ruch i zmiany na lepsze, palma kokosowa na żaglu – dobrobyt i bogactwa naturalne. Flaga o tym wzorze została przyjęta 6 grudnia 1999 r., a jej rozmiary wynoszą 7:10. Poprzednia flaga (flaga powstałej w 1947 r. w Canberze Komisji Południowego Pacyfiku) miała podobne ciemnoniebieskie tło. Biała litera C i złote gwiazdy reprezentujące kraje członkowskie tworzyły również okrąg, na kształt atolu. W pierwszej wersji flagi, z 1970 r., gwiazd było sześć, w ostatniej (z 1999 r.) – dwadzieścia siedem. Wewnątrz okręgu umieszczono stylizowany wizerunek palmy kokosowej, niezwykle popularnego drzewa w tej części świata.

APEC

Wspólnota Gospodarcza Azji i Pacyfiku (*Asian-Pacific Economic Cooperation* – APEC) to luźny układ (forum dyskusyjne) w sprawie współpracy gospodarczej państw Azji i obrzeży Pacyfiku. Powołana została w 1989 r. w Canberze przez 12 krajów. Do APEC należy obecnie 21 państw (m.in. Australia, Chiny, Indonezja, Japonia, Kanada, Korea Południowa, Meksyk, Nowa Zelandia, Rosja, USA), a siedzibą sekretariatu organizacji jest Singapur.

Na białym tle flagi (powstałej w 1991 r.) tej organizacji znajduje się niebiesko-zielona mapa kontynentów leżących wokół Pacyfiku oraz biały napis APEC. Kolory zielony i niebieski symbolizują aspiracje mieszkańców regionu do życia

²⁴ W niektórych źródłach żółty okrąg na fladze ma zieloną obwódkę (zob. *Flags of the World*, <http://fotw.vexillum.com/flags>).

w pomyślności, zdrowiu i dobrobycie. Biel oznacza pokój i stabilność. Zacienione (zaszraflowane) powierzchnie na marginesie mapy mają wyrażać optymizm co do rozwoju i postępu społeczno-gospodarczego regionu Azji i Pacyfiku.

Wspólnota Niepodległych Państw

Wspólnota Niepodległych Państw – WNP (ang. *Commonwealth of Independent States* – CIS) utworzona została w Moskwie w 1991 r. Zrzesza 12 państw, byłych republik związkowych ZSRR (bez krajów nadbałtyckich). Flaga przyjęta w 1996 r. (o rozmiarach 1:2) ma pole niebieskie. Umieszczony pośrodku niego emblemat symbolizuje dążenie do sprawiedliwego partnerstwa, jedności, pokoju i stabilizacji. Emblemat – o dość złożonej symbolice – składa się z dziewięciu pionowych białych pasów, rozszerzających się ku górze i zaokrąglonych na końcach, które jednocześnie rozchylają się na boki. Wewnątrz dwóch środkowych pasów umieszczono żółty krąg, symbolizujący słońce dające światło, ciepło i życie. Biel oznacza czystość i dobrobyt, błękit – spokojne niebo i sferę duchową²⁵.

3. Flagi wybranych organizacji pozarządowych

MKOl

Powszechnie znaną flagą niepaństwową jest flaga Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego, nazywana najczęściej flagą olimpijską. Międzynarodowy Komitet Olimpijski – MKOl (*International Olympic Committee*) utworzono w 1894 r. w Paryżu, na konferencji zwołanej z inicjatywy francuskiego historyka i pedagoga, barona Pierre'a de Coubertina (1863–1937). Głównym celem MKOl było wskrzeszenie igrzysk olimpijskich, a obecnie m.in. organizacja tych najważniejszych międzynarodowych zawodów sportowych.

W 1906 r. Międzynarodowy Komitet Olimpijski ustanowił (zaprojektowany przez Coubertina) emblemat złożony z pięciu połączonych ze sobą różnokolorowych kół, w kolejności: niebieskie, żółte, czarne, zielone i czerwone. Na wniosek Coubertina emblemat, nazywany „kółkami olimpijskimi”, umieszczono w 1913 r. na białym płacie flagi, o rozmiarach 2:3. Taką flagę oficjalnie zaprezentowano w 1914 r. w Paryżu podczas obchodów dwudziestej rocznicy utworzenia MKOl, a po raz pierwszy wciągnięto ją na maszt podczas igrzysk olimpijskich w Antwerpii w 1920 r.²⁶ Brak jest oficjalnej interpretacji szczegółowej symboliki flagi olimpijskiej. Najczęściej uważa się, że koła oznaczają pięć zamieszkałych kontynentów oraz spotkanie sportowców z całego świata z okazji zawodów olimpijskich. Według najpowszechniej spotykanej wykładni koło w kolorze niebieskim (najbliżej masztu) symbolizuje Europę, w żółtym – Azję, w czarnym – Afrykę,

²⁵ *Flags of World*, <http://fotw.net/flags/cis.html>.

²⁶ Obecnie egzemplarz tej flagi znajduje się w muzeum olimpijskim w Lozannie (Szwajcaria).

w zielonym – Australię, w czerwonym – Amerykę (Północną i Południową)²⁷. Biel płata flagi olimpijskiej przypomina przyjaźń sportowców i mieszkańców tych kontynentów.

Czerwony Krzyż, Czerwony Półksiężyc

Szczególnym przypadkiem jest flaga Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża (*International Committee of the Red Cross*). Ta ogólnosiwiatowa społeczna organizacja o szczytnych celach niesienia pomocy potrzebującym, zwłaszcza w czasie działań wojennych (później rozszerzono jej zakres), powstała w 1863 r. – jako Międzynarodowy Komitet Pomocy Rannym Żołnierzom – za sprawą szwajcarskiego literata Jeana Henri Dunanta (1828–1910)²⁸. Z jego też inicjatywy w 1864 r. przedstawiciele 12 państw europejskich podpisali (pierwszą) Konwencję Genewską. Na jej podstawie ranni i chorzy żołnierze – bez względu na narodowość – mieli być opatrywani i pielęgnowani, a sanitariuszom, ambulansom i szpitalom wojskowym zapewniano neutralność pod białą flagą z czerwonym równoramiennym krzyżem. Flagę tę zaprojektował w 1863 r. Dunant. Ponieważ założona przez niego organizacja powstała w Szwajcarii i dużo zawdzięczała hojności obywateli tego kraju, uznał, że jej symbolem powinna być flaga szwajcarska, ale w odwróconych kolorach. Istotne było również to, że stworzony wzór plastyczny był prosty i dobrze widoczny nawet z dalszej odległości. Obecna nazwa organizacji – „Czerwony Krzyż” powstała w 1880 r. właśnie od tego emblematu, co jest niezwykle rzadkim przypadkiem w świecie.

W większości państw organizacje krajowe noszą nazwę Czerwonego Krzyża (Polski Czerwony Krzyż – PCK – powstał w 1919 r.). W krajach muzułmańskich jest to Czerwony Półksiężyc (po raz pierwszy wywieszono taką flagę w 1876 r. w Imperium Otomańskim, podczas wojny rosyjsko-tureckiej), w Izraelu – Czerwona Gwiazda Dawida (*Magen David Adom*)²⁹. Do 1980 r. organizacja ta w Iranie nosiła nazwę Czerwony Lew i Słońce (obecnie używa się tu flagi z czerwonym półksiężycem). Proporcje boków (szerokości do długości) na flagach Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy wynoszą 2:3, w przypadku Czerwonej Gwiazdy (Tarczy) Dawida jest to 8:11.

W celu wyeliminowania symboli religijnych wysuwane są projekty, by na białym płacie flag omawianych wyżej organizacji umieszczać czerwony romb.

²⁷ Niektórzy jednak uważają, że Coubertin do narysowania 5 kół olimpijskich wykorzystał pięć kolorów najczęściej powtarzających się w barwach narodowych krajów świata.

²⁸ Do podjęcia decyzji o stworzeniu organizacji, która zajmowałaby się ofiarami wojny, a zwłaszcza rannymi i jeńcami, przyczynił się wstrząs, jakiego doznał Dunant na widok konających i rannych żołnierzy, leżących na polu bitwy pod Solferino. Ta niezwykle krwawa bitwa rozegrała się w 1859 r. między armią francuską a Austriakami, podczas wojny o zjednoczenie Włoch.

²⁹ M. Constantino, *The Illustrated Flag Handbook*, Gramercy Books, New York 2001, s. 238–239.

Towarzystwo National Geographic

Towarzystwo National Geographic (*National Geographic Society*) utworzono w 1888 r. w Waszyngtonie z zadaniem popierania rozwoju i upowszechniania wiedzy geograficznej. Postanowiono, że będzie ono patronować geograficznym wyprawom badawczym i przedsięwzięciom naukowym. Flaga Towarzystwa stworzona została w 1903 r.³⁰ Jej trzy równej szerokości pasy symbolizują: niebieski – niebo, brązowy – ziemię, zielony – ocean, trzy żywyoty będące w sferze zainteresowania organizacji. Na poziomych różnokolorowych pasach umieszczono biały napis National Geographic Society. Flaga ta od samego początku towarzyszyła odkrywczym ekspedycjom Towarzystwa³¹.

4. Podsumowanie

Zaprezentowane przykłady organizacji międzynarodowych dowodzą, że kolorystyka i elementy graficzne ich flag w przeważającej liczbie przypadków nawiązują do celów i charakteru organizacji, liczby członków oraz położenia geograficznego. Mapa świata na błękitnej fladze ONZ i większości organizacji wyspecjalizowanych ONZ wskazuje na globalny charakter działalności i pokojowy cel. Istotną sprawą mapy, zwłaszcza świata, jako symbolu jest jej apolityczność. Dodatkowe elementy na flagach organizacji oengetowskich nawiązują szczegółowiej do celów ich działalności, np. kłos zboża na fladze FAO, laska Eskulapa – WHO, kotwice – Międzynarodowej Organizacji Morskiej. O miejscu działalności organizacji informują też np. mapy – Afryki na fladze Unii Afrykańskiej, obrzeży Pacyfiku na fladze APEC, czy też Krzyż Półdnia na fladze Mercosur. Ocean Spokojny symbolizuje niebieskie tło flagi Wspólnoty Pacyfiku, a Atlantyk – pole flagi NATO. Elementy rysunkowe flag niektórych organizacji (np. ASEAN, Wspólnoty Pacyfiku, OPA) wskazują na liczbę członków. Flagi niektórych organizacji regionalnych nawiązują do symboliki religijnej. W wypadku Ligi Państw Arabskich czy Organizacji Konferencji Islamskiej jest to kolor zielony i półksiężyc – symbole islamu. Półksiężyc widnieje też na fladze Czerwonego Półksiężyc – odpowiednika Czerwonego Krzyża w krajach muzułmańskich.

Znajomość wyglądu i symboliki flag organizacji międzynarodowych w większości przypadków przybliża cele i zakres terytorialny działalności tych organizacji.

³⁰ Flagę zaprojektowała Elsie May Grosvenor (1878–1964), żona prezesa NGS G.H. Grosvenora, córka Aleksandra Grahama Bella (zob. <http://fotw.net/flags/us-ngs.html>).

³¹ W Arktyce zatknęto ją w 1903 r., w 1962 r. miał ją John Glenn w czasie pierwszego amerykańskiego lotu kosmicznego, w 1963 r. znalazła się na Mount Evereście, w 1969 r. wraz z Apollo-11 dotarła na Księżyc.

Contemporary International Organisation Flags

This article examines a selection of the most important contemporary international governmental and non-governmental organization flags. In many cases a flag's colour scheme and graphics symbolizes the goals and character of an organization, the number of its members and geographical location. One example is ONZ's flag, which has a blue and white emblem consisting of a map of the world and a wreath of olive branches. This design clearly illustrates the organisation's global character and peaceful goals.

ONZ

FAO

ICAO

UNESCO

NATO

UE

EFTA

OPEC

Rys. 1. Flagi wybranych organizacji międzynarodowych

Unia Afrykańska

LPA

OPA

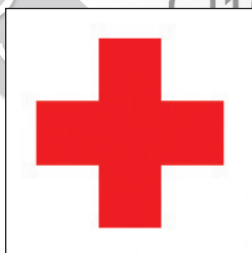
ASEAN

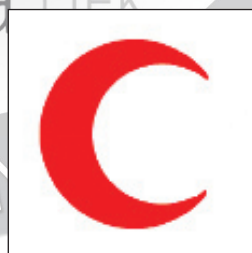
WNP

MKOI

Czerwony Krzyż

Czerwony Półksiężyc

główna UEK
MIECZYŚLAW MIKUŁSKI